

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/386/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5113217630
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5113217630.5

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa: CD Consulting, s. r. o., so sídlom Politických väzňů 1272/21, Nové Město, Praha 1, IČO: 26 429 705, právne zastúpeného spoločnosťou Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti odporcovi: L. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XXX, W. B. W., v konaní o zaplatenie 553,- eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 4C/269/2013-98 zo dňa 02. apríla 2015, takto

rozhodol:

P r i p ú š ť a čiastočné späťvzatie návrhu navrhovateľom v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne (z pôvodne uplatneného vo výške 0,25 % denne), rozsudok okresného súdu v časti, pokiaľ návrh zamietol, čo do zaplatenia zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne, z r u š u j e a v tejto časti konanie z a s t a v u j e .

Vo zvyšku rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec mu v zrušenom rozsahu v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd po I. návrh zamietol, II. určil zmluvnú podmienku v článku 17 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy č. 5861121 zo dňa 23.01.2009 uzavretej medzi veriteľom POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Bratislava a dlžníkom L. K. o dojednaní vyplňacieho práva zmenky veriteľom za neprijateľnú zmluvnú podmienku v celom rozsahu a pre neprijateľnosť a neplatnosť zmluvnú podmienku v celom rozsahu, III. odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Súd mal jednoznačne preukázané, že v tomto prípade zmenka bola vystavená ako zabezpečovací právny prostriedok k spotrebiteľskej zmluve. Taký záver mal preukázaný tým, že samotná zmenka (čl. 4) obsahuje číslo úverovej spotrebiteľskej zmluvy - 5861121, ktoré je zhodné s číslom úverovej spotrebiteľskej zmluvy v exekučnom konaní pod sp. zn. 16Er/432/2010 (čl. 5). Zmenka (čl. 4) tvoriaca predmet sporu sp. zn. 4C/269/2013 je totožná so zmenkou v konaní sp. zn. 16Er/432/2010, ktorá bola vystavená ako zabezpečovací prostriedok k spotrebiteľskej úverovej zmluve, čo vyplýva z článku 17 všeobecných podmienok úverovej zmluvy - dohody o vyplnení zmenky, aj zo záverov rozhodcovského súdu (čl. 6). Taký záver je podložený aj tým, že zmenka a spotrebiteľská úverová zmluva boli vystavené v totožný deň 23.01.2009.

Zabezpečený (primárny) právny úkon je úverová spotrebiteľská zmluva a zabezpečovací právny úkon (akcesorický) je zmenka.

Zmenka má všetky formálne náležitosti. Po formálnej stránke je platným právnym úkonom. Pre svoju platnosť vzhľadom k tomu, že ide o akcesorický zabezpečovací právny úkon, je nevyhnutná aj platnosť primárneho právneho úkonu, ktorý zabezpečuje, teda úverovej spotrebiteľskej zmluvy a platnosť článku 17 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy, na základe ktorého blankozmenka bola veriteľom jednostranne vypísaná.

Úlohou súdu bolo preto z úradnej moci skúmať platnosť primárneho právneho úkonu spotrebiteľskej zmluvy, osobitne článku 17 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy, v ktorom zmluvné strany uzavreli dohodu o vyplnení zmenky v budúcnosti. Na základe dohody neskôr veriteľ sám jednostranne zmenku vyplnil čo do zmenkovej sumy 553,- eur a čo do splatnosti zmenkového úroku 0,25 % denne. V čase uzavretia úverovej zmluvy, dňa 23.01.2009, ktorý je totožný s časom vystavenia zmenky, zmenka neobsahovala zmenkovú sumu a dátum splatnosti zmenkového úroku 0,25 % denne.

Na daný spor súd aplikoval Občiansky súdny poriadok, Občiansky zákonník, zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, Smernicu rady č. 93/13 EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, Smernicu 2008/48/EHS o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, Smernicu 2005/29/ES o nekalých praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom, rozhodnutie NS SR 4 Obo 161/07 zo dňa 06.05.2008.

Súd dospel k záveru, že článok 17 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je neprijateľná podmienka v článku 17 všeobecných podmienok spotrebiteľskej zmluvy neplatným právnym úkonom v tejto časti. Neplatným spôsobom bolo dojednané vyplnenie zmenky. Sporná zmenka, ktorá vznikla ako zabezpečovací právny úkon k primárnemu právnemu úkonu spotrebiteľskej zmluve, nemôže byť považovaná za platný právny úkon, keď bola vystavená a vyplnená na základe neplatného dojednania neplatnej dohody o vyplnení zmenky v článku 17 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy.

Z vykonaného dokazovania súd mal preukázané, že uzavretie spotrebiteľskej zmluvy bolo podmienené podpisom zmenky zo strany spotrebiteľa, čo vyplýva z rovnakého dátumu zmenky a úverovej spotrebiteľskej zmluvy, ako aj z čl. 17 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy. V momente uzatvárania úverovej spotrebiteľskej zmluvy obsahovou náležitosťou úverovej spotrebiteľskej zmluvy bola povinnosť dohodnúť sa na vypísaní zmenky podľa článku 17 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy ako podmienky poskytnutia úveru. Táto podmienka je neprijateľná zmluvná podmienka podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože nie je individuálne so spotrebiteľom dojednaná, tvorila neoddeliteľnú súčasť formulárovej úverovej spotrebiteľskej zmluvy - všeobecných podmienok a bez jej podpisu by spotrebiteľ nedostal úver, preto podmieňovala uzavretie spotrebiteľskej zmluvy, poskytnutie úveru a spotrebiteľ obsah úverovej zmluvy a článku 17 všeobecných podmienok o vyplnení zmenky nemohol ovplyvniť. Dôkazné bremeno na preukázanie opaku podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka má veriteľ, právny predchodca navrhovateľa. Dôkazné bremeno neuniesol.

Dojednanie v článku 17 všeobecných podmienok o vypĺňacom práve zmenky je neprijateľnou zmluvnou podmienkou aj podľa § 53 ods. 4 písm. a) Občianskeho zákonníka, pretože spotrebiteľ nemal možnosť sa s týmto ustanovením oboznámiť pred uzavretím spotrebiteľskej zmluvy.

Podľa § 53 ods. 4 písm. b), m) Občianskeho zákonníka je dojednanie o vypĺňacom práve zmenky (článok 17 všeobecných podmienok) neprijateľnou zmluvnou podmienkou aj preto, že na základe tejto podmienky vystavená zmenka umožnila previesť indosáciou bez súhlasu spotrebiteľa práva zo zmluvnej strany Pohotovosť, s. r. o. na navrhovateľa CD Consulting, čím došlo k zhoršeniu postavenia a ochrany práv spotrebiteľa. Zmenka a jej indosácia nadmerne sťažili spotrebiteľovi možnosť realizovať práva spotrebiteľa. Taký záver vyplýva už z charakteru zmenkového konania, ktoré nepripúšťa skúmanie dôvodu vzniknutého záväzku, ani ex offo ochranu spotrebiteľských práv (ÚS ČR IV., ÚS ČR 457/10).

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka je preto dojednanie v článku 17 všeobecných podmienok o vypĺňacom práve zmenky neprijateľnou zmluvnou podmienkou aj preto, že spôsobuje značnú nerovnováhu práv a povinností, teda značne zhoršuje postavenie spotrebiteľa v tomto úverovom vzťahu vystavením a následným indosovaním zmenky zo spotrebiteľského vzťahu. Súd preto nevychádzal len z prísnej formálnosti zmenkového práva, pretože mal preukázané, že došlo k zneužitiu inštitútu zmenkového práva v neprospech jednej zmluvnej strany spotrebiteľa obchádzaním ustanovení Zákona o ochrane spotrebiteľa, čo je zároveň aj rozpor so zákonom, a teda neplatnosť právneho úkonu podľa § 39 Občianskeho zákonníka, § 265 Obchodného zákonníka (obmedzenie a zákaz zmieniek pri spotrebiteľských úveroch - § 4 ods. 4 zákona č. 258/2001 Z. z., § 17 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z.). Značnú nerovnováhu v právach spôsobuje dojednanie v článku 17 všeobecných podmienok

úverovej spotrebiteľskej zmluvy aj preto, že veriteľ sám vyplní zmenku v deň splatnosti celého dlhu. Odporca ako spotrebiteľ nijako nemohol ovplyvniť výšku zmenkovej sumy, dátum splatnosti zmenkového úroku, ktoré si do zmenky jednostranne dopísal veriteľ. Dojednanie vyplňacieho práva zmenky v článku 17 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy je neplatné aj podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre neurčitosť, nepreskúmateľnosť. Dojednanie je neurčité, nepreskúmateľné v časti: „Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia.“. Je zrejmé, že suma bola jednostranne do zmenky uvedená veriteľom a ku dňu uzavretia dohody v článku 17 všeobecných podmienok spotrebiteľ nevedel, aká suma do zmenky bude dopísaná. V momente uzatvárania dohody uzavrel neurčitú dohodu čo do článku 17 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy. Nebola konkretizovaná výška zmenkovej sumy, ktorá mala byť dopísaná do zmenky na základe vyplňacieho práva zmenky a neboli ani určitým, preskúmateľným spôsobom stanovené kritériá, na základe ktorých zmenková suma do zmenky mala byť dopísaná tak, aby bola určiteľná a preskúmateľná za pomoci výkladových pravidiel.

Dohoda o vyplňacom práve zmenky v článku 17 všeobecných podmienok je neprijateľnou zmluvnou podmienkou aj podľa § 53 ods. 4 písm. j) Občianskeho zákonníka, pretože výška úveru (dlhu) a úroku mala byť takto určená až v čase splnenia, v tomto prípade splatnosti úveru, kedy vzniklo veriteľovi právo vypísať zmenkovú sumu a splatnosť zmenkového úroku podľa článku 17 všeobecných podmienok.

Dojednanie vyplňacieho práva zmenky podľa článku 17 všeobecných podmienok je neprijateľnou zmluvnou podmienkou aj podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, pretože dojednanie umožnilo veriteľovi, aby pri vyplnení zmenky v budúcnosti zaviazal spotrebiteľa zaplatiť za nesplnenie záväzku neprimerane vysokú sankciu, ktorá mu pri uzavretí úverovej spotrebiteľskej zmluvy nebola známa. V zmenke je veriteľom vypísaný zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne krát 365 dní = vo výške 91,25 % ročne. K vyplneniu zmenky veriteľom došlo momentom zosplatnenia dlhu. Ide o rozpor so zákonom (§ 4 ods. 4 zákona č. 258/2001 Z. z.). Zároveň ide o nekalú podmienku podľa článku 2 písm. a) v spojení s ustanovením prílohy ods. 1 písm. e) Smernice 93/13 EHS. Touto nekalou zmluvnou podmienkou a zároveň neprijateľnou si veriteľ zabezpečil za nesplnenie záväzku spotrebiteľa neprimerane vysoké príslušenstvo pohľadávky zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne (91,25 % ročne). Podľa názoru súdu ide o neplatnosť tohto dojednania aj v nadväznosti na § 3 Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi a podľa § 39 Občianskeho zákonníka a podľa § 265 Obchodného zákonníka (obchádzanie zákona o maximálnej úrokovej miere pri spotrebiteľských úveroch podľa nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení zmien a doplnkov, ktorých výška nepresahuje v priemere úrokovú mieru 10 % ročne v porovnaní so zmenkovým úrokom 91,25 % ročne).

Dojednanie vyplňacieho práva zmenky v článku 17 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou aj podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, pretože v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona mu uvedené dojednanie umožnilo obísť zákonné ustanovenia a vpísať do zmenky pri jej vyplnení také plnenia, na ktoré mu vôbec nevznikol nárok. Úverová spotrebiteľská zmluva neobsahuje zákonné náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. h), i), j), k) zákona č. 258/2001 Z. z., § 9 ods. 9 zákona č. 129/2010 Z. z. Neobsahuje údaj o RPMN a neobsahuje rozpis splátok. Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z. a § 9 ods. 9 zákona č. 129/2010 Z. z. sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Skutočný úver bez poplatkov bol poskytnutý odporcovi vo výške 300,- eur. Veriteľovi nevzniklo právo na vrátenie poplatku vo výške 288,- eur, o ktorý úver navýšil, ani na úrok. Napriek tomu do zmenky dopísal zmenkovú sumu 553,- eur a zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne (91,25 % ročne).

V danom prípade je teda dojednanie v článku 17 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy o vyplňacom práve zmenky neprijateľnou zmluvnou podmienkou a podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka zároveň neplatne dojednanou zmluvnou podmienkou. Zmluvná podmienka je z už uvedených dôvodov neplatná aj pre neurčitosť dojednania podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre rozpor s kogentnými ustanoveniami zákona a pre obchádzanie zákona podľa § 39 Občianskeho zákonníka, § 265 Obchodného zákonníka.

Úspešným účastníkom konania je odporca - spotrebiteľ. Podľa § 142 ods. 1 O. s. p. jej vzniklo právo na náhradu trov konania. Trovy konania jej nevznikli, ani ich neuplatnila návrhom podľa § 151 ods. 1 O. s. p. Preto súd rozhodol tak, že odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Voči citovanému rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Tvrdí, že v prejednávanej veci došlo zo strany súdu jeho konaním, ako aj napadnutým rozhodnutím k porušeniu práva Európskej únie, konkrétne k porušeniu čl. 4, 5 a 7 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 861/2007 z 11. júla 2007. V danej veci odporca nedoručil súdu žiadnu žalobnú odpoveď v súlade s článkom 5 ods. 2 alebo 6 Nariadenia. Súd bol preto povinný postupovať podľa článku 7 ods. 3 Nariadenia. Článok 7 Nariadenia upravuje procesný postup súdu pri skončení konania a obligatórne ustanovuje súdu povinnosť vydať rozsudok o pohľadávke bez nariadenia pojednávania vždy, ak sa súdu nedoručila odpoveď odporcu. Napadnuté rozhodnutie je preto prekvapivým rozhodnutím. Prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza, že vo veci vykonal dokazovanie, okrem iného oboznámením sa s exekučným spisom, úverovou zmluvou a ďalšími listinnými dôkazmi. Navrhovateľ a podľa dostupných informácií ani odporca však dokazovanie exekučným spisom, úverovou zmluvou, či ďalšími listinnými dôkazmi nenavrhl. Poukazuje na prejednanú zásadu upravenú v ust. § 120 O. s. p. Navrhovateľ predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorou keďže táto spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zákonom č. 191/1950 Sb., dokázal jasne, úplne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky zo strany odporcu žiadnych námietok nebolo, a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutých pre rozhodnutie vo veci. Súd z vlastnej iniciatívy bez návrhu odporcu a bez legitímneho podnetu na farchu navrhovateľa vykonal dokazovanie, ktoré údajne preukázalo charakter odporcu ako spotrebiteľa. Odporca sa tejto obrany žiadnym spôsobom nedovoľoval. Uplatnenú pohľadávku nerozporoval, svojím konaním ju prakticky uznal. Súd iniciatívne rozširoval okruh dokazovaných skutočností v tom smere, aby získal pre neho dostatočný podklad pre zamietnutie návrhu na uplatnenie pohľadávky. Uvedené správanie súdu je neprijateľné v právnom štáte. Prvostupňový súd navyše pri vydávaní rozhodnutia vychádzal z podľa neho nesporných skutočností. Súd za nesporné považoval to, že odporca so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s. r. o. uzatvoril zmluvu o úvere, ďalej, že zmenka, ktorá je predmetom tohto konania, je zabezpečovacou zmenkou, že odporca uzatvoril zmluvu o úvere ako spotrebiteľ. Uvedené, údajne nesporné skutočnosti, však neboli tvrdením ani jedného z účastníkov konania. Súd tieto údajne nesporné fakty vyabstrahoval z dokazovania, ktoré si sám navrhol. Takéto skutočnosti jednoznačne nemožno považovať za nesporné. Ak súd na týchto údajne nesporných skutočnostiach založil svoje meritórne rozhodnutie, toto rozhodnutie nepochybne je postihnuté vadou, ktorá má za následok jeho nesprávnosť. Poukazuje na to, že zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Prvostupňový súd sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke upravených v zákone č. 191/1950 Sb. vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Prvostupňový súd predovšetkým ignoroval ust. § 17 Zákona šekového a zmenkového, z ktorého jednoznačne vyplýva, že odporca vo všeobecnosti nie je oprávnený vznášať tzv. kauzálné námietky voči majiteľovej zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahu s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže činiť odporca, tým menej tak môže činiť sám súd. Z výkladu ust. § 17 Zákona zmenkového a šekového vyplýva, že ak majiteľ, nadobúdajúc zmenku konal vedome na ujmu dlžníka, môže tento činiť majiteľovi námietky z osôb predchodcov. Ustanovenie vyžaduje aktívnu účasť dlžníka, ktorý musí zároveň splniť povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť. Navrhovateľ poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obo 3/2008 zo dňa 22. októbra 2008. Pokiaľ ide o záver súdu, že dohoda o vyplňovacom práve blankozmenky by mala predstavovať neprijateľnú zmluvnú podmienku pri poskytovaní spotrebných úverov, v tejto súvislosti poukazuje na to, že samotný Zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z. z. pripúšťal, aby na zabezpečenie nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka. Limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase jej vyplnenia. Dohoda o vyplňovacom práve tak nemohla byť neplatná, a nemohla byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prostredí spotrebiteľských úverov, pretože právna úprava explicitne pripúšťala používanie blankozmeniek. V tomto konaní sa prejednáva spor zo zmenky ako cenného papiera, a ak súd sám vykonal dôkazy spotrebiteľskou zmluvou bez možnosti navrhovateľa sa k nim vyjadriť, nie je možné uzavrieť, že ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy. Poukazuje na viaceré rozhodnutia krajských súdov v Slovenskej republike, ako aj Najvyššieho súdu SR. Žiada, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že návrhu v plnom rozsahu vyhovie a prizná navrhovateľovi náhradu trov konania.

Odporca sa k odvolaniu nevyjadril.

V priebehu konania navrhovateľ podaním, ktoré bolo krajskému súdu predložené dňa 30.12.2015, čiastočne vzal návrh späť, a to v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne (z pôvodne

uplatneného vo výške 0,25 %), čím si navrhovateľ uplatňuje v tomto konaní len zmenkový úrok vo výške 0,06 % denne.

Odporca na výzvu súdu neoznámil svoj nesúhlas so späťvzatím.

V zmysle ust. § 208 O. s. p., ak je návrh na začatie konania vzatý späť, keď už rozhodol súd prvého stupňa, ale jeho rozhodnutie nie je dosiaľ právoplatné, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie nepripustí, ak druhý účastník s tým nesúhlasí. Ak späťvzatie pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvého stupňa a konanie zastaví.

Z dôvodu, že odporca neoznámil svoj nesúhlas so späťvzatím návrhu, odvolací súd v zmysle citovaného ustanovenia pripustil čiastočné späťvzatie návrhu v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne zrušil rozsudok okresného súdu v časti, ktorým zamietol nárok na priznanie zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne a v tejto časti konanie zastavil.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaného odvolania v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) napadnutý rozsudok zrušil v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. s poukazom na ust. § 212 ods. 3 O. s. p.

Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je však odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ust. § 212 ods. 2 O. s. p. vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy. Na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliadne odvolací súd len vtedy, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. To znamená, že pokiaľ sa v konaní pred súdom prvého stupňa síce vyskytli vady, ale ktoré nemali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, potom odvolací súd na tieto vady neprihliadne.

Vzhľadom k tomu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní danej veci sa zaoberal len námietkami navrhovateľa uvedenými v odvolaní a procesným postupom prvostupňového súdu predchádzajúcim vydaniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie veci.

Krajský súd po preskúmaní konania pred okresným súdom došiel k záveru, že okresný súd svoje konanie zaťažil vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie veci. Postupom okresného súdu, keď v zmysle ust. § 115a ods. 2 O. s. p. vo veci nenariadil pojednávanie, došlo k odňatiu možnosti navrhovateľa konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom, za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený.

Väčšina procesných oprávnení a povinností účastníka v občianskom súdnom konaní sa realizuje na pojednávaní, kde je účastníkovi umožnené predkladať návrhy, navrhovať a predkladať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonanému dokazovaniu, k tvrdeniu protistrany, právo záverečnej reči a pod. Uplatnenie týchto konkrétnych práv bolo navrhovateľovi odňaté vadným postupom okresného súdu, keď vo veci samej nenariadil pojednávanie.

Ust. § 115a O. s. p. umožňuje súdu rozhodnúť vo veci bez nariadenia pojednávania v drobných sporoch. Takýto postup zároveň predpokladá aj Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 861/2007, podľa ktorého okresný súd postupoval, a to v čl. 5 bod 1, keď ustanovuje, že európske konanie vo veciach s

nízkou hodnotou sporu je písomné a súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné, alebo ak o to požiada niektorá zo strán.

Je nepochybné, že súdená vec, vzhľadom na predmet konania, ktorý nepresahuje sumu 1.000,- eur, je považovaná za drobný spor (§ 200ea O. s. p.). Zároveň podľa vyššie citovaného nariadenia bolo možné v zásade rozhodnúť predmetný spor aj bez pojednávania.

Nie vždy ale rozhodnutie veci bez nariadenia pojednávania prichádza do úvahy. Výklad a aplikácia citovaného ustanovenia musí byť v súlade s ostatnými súvisiacimi ustanoveniami O. s. p., tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O. s. p.).

Citované ustanovenie bolo zaradené do Občianskeho súdneho poriadku v súvislosti so snahou zrýchliť a zefektívniť konanie, keď bola súdu daná možnosť, nie povinnosť rozhodovať aj bez nariadenia pojednávania za splnenia zákonom stanovených podmienok. Aj keď to priamo z textu zákona nevyplýva, účelom prijatia citovaného ustanovenia bolo zjednodušiť procesný postup súdu iba v jednoduchých veciach, v ktorých sa súd stotožní s návrhom na začatie konania a vyhovie mu. Bolo by v rozpore s účelom tejto normy zamietť návrh bez nariadenia pojednávania. Preto ak súd dôjde k záveru, že po splnení formálnych predpokladov na rozhodnutie bez nariadenia pojednávania by bolo potrebné návrh alebo jeho časť alebo niektorý z uplatnených nárokov zamietnuť, vo veci je potrebné nariadiť pojednávanie.

Základom pre rozhodnutie súdu v prípade nenariadenia pojednávania sú nepochybné listinné dôkazy predložené účastníkmi konania. V prípade akýchkoľvek pochybností rozsudok bez pojednávania nie je možné vydať. Vo veci možno rozhodnúť len na základe listinných dôkazov predložených účastníkmi bez toho, aby sa nimi vykonávalo dokazovanie v zmysle § 120 a nasl. O. s. p. Súd sa len oboznámi s listinami a ak z nich vyplynie tvrdený skutkový stav a právne posúdenie, môže ich vziať za základ svojho rozhodnutia vo veci samej. Ak súd vo veci rozhoduje bez ústneho pojednávania, nemožno hovoriť o vykonávaní dokazovania. V tomto prípade sa totiž iba súd mimo pojednávania bez prítomnosti účastníkov konania, ich zástupcov oboznamuje s obsahom predložených dôkazov. Súd potom nemá na základe čoho zákonom prípustným spôsobom ustáliť skutkový stav veci, ktorý je pre meritórne rozhodnutie nevyhnutný.

Postup prvostupňového súdu je aj v rozpore s ust. § 153 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti. V danom prípade však k vykonaniu dokazovania nedošlo. Rozhodnutie prijaté bez vykonania akéhokoľvek dokazovania, bez výslovnej opory v zákone pre takýto postup môže mať v konečnom dôsledku za následok porušenie základných práv účastníkov konania. Hodnotenie dôkazov bez toho, aby bol dôkaz vykonaný, je porušením čl. 6 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd, resp. čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.

Vychádzajúc tak zo všetkých vyššie citovaných ustanovení, ako aj citovaného nariadenia, okresný súd by mohol bez nariadenia pojednávania rozhodnúť len v prípade, že by vychádzal z listín predložených účastníkmi a nebolo by potrebné vykonať dokazovanie. Napadnutý rozsudok však vychádza z toho, že dokazovanie bolo vykonané. Dokazovanie bez pojednávania však vykonané byť nemohlo.

Skutkové a právne závery okresného súdu sú postavené na tom, že sa oboznámil s obsahom exekučného spisu 16Er/432/2010 a zistil, že medzi účastníkmi bola uzatvorená úverová zmluva, ktorá je zároveň zmluvou spotrebiteľskou.

Okresný súd sa procesne správne nemohol s predmetným spisom oboznámiť mimo pojednávania vykonaním dokazovania v zmysle ustanovení O. s. p., pretože nešlo o listinu predloženú účastníkmi, ale o dôkaz, ktorý vykonal súd ex offa.

Pokiaľ odvolateľ namieta, že takýto dôkaz z úradnej povinnosti okresný súd nebol oprávnený vykonať, odvolací súd sa s touto odvolacou námietkou nestotožňuje. Okresný súd, ktorý je povinný ex offa prihliadať na ochranu spotrebiteľa, mohol takýto dôkaz vykonať v zmysle ust. § 120 ods. 1 druhá veta O. s. p. Mohol tak však urobiť iba na nariadenom pojednávaní.

Postup okresného súdu sa javí odvolaciu súdu ako nepredvídateľný, prekvapivý, čo je v rozpore s právom účastníka na spravodlivý súdny proces. Z dôvodu potreby predvídateľnosti postupu súdu a posilnenia práva na spravodlivý proces boli do Občianskeho súdneho poriadku včlenené viaceré ustanovenia, medzi nimi aj ust. § 118 ods. 2 O. s. p., keď sa upravil postup sudcu vo vzťahu k nesporným skutočnostiam a sporným skutočnostiam. Uvedené ustanovenie vnieslo do čiastočne kontradiktórneho procesu vyššiu ochranu účastníkov konania tým, že sudca musí usmerniť účastníkov konania o rozsahu dokazovania, ktoré mieni vykonať. Z hľadiska uplatnenia procesných práv účastníka je tu významná povinnosť súdu upozorniť účastníka na právne významné skutkové tvrdenia, ktoré ostali medzi účastníkmi sporné, resp. nepreukázané. Účastník nemôže byť zbavený týchto práv ani postupom v zmysle ust. § 115a O. s. p.

Na základe uvedeného krajský súd došiel k záveru, že rozhodnutie v súdnej veci bez nariadenia pojednávania porušuje práva navrhovateľa na dokazovanie v zmysle zásad upravených Občianskym súdnym poriadkom, ako aj právo na poučenie v zmysle ust. § 118 ods. 2 O. s. p., predstavuje odňatie možnosti účastníkovi - navrhovateľovi konať pred súdom a je v rozpore s ústavným právom účastníka na spravodlivý súdny proces.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil bez preskúmania vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia.

Povinnosťou okresného súdu bude vec opätovne prejednať s tým, že vo veci nariadi pojednávanie. Okresný súd zároveň rozhodne o trovách prvostupňového a odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok prípustný nie je.